

Streszczenie pracy doktorskiej

Wawrzyniec Miścicki

*Postać wojownika w malarstwie wazowym Grecji epoki archaicznej – rzemiosło wojenne, symbolika i rola społeczna*

promotor: prof. dr hab. Ewdoksia Papuci-Władyka

Data sporządzenia: 18.04.2017

Niniejsza dysertacja jest pierwszą we współczesnej nauce próbą całościowego opisanie przedstawień związanych ze sferą wojny występujących w greckim malarstwie wazowym epoki archaicznej. Zagadnienia omawiane w pracy dotyczą tak analizy sztuki wojennej, samych postaci wojowników, ich symboliki i związków ze społecznością, a także relacji postrzegania wojny do jej reprodukcji w obrazie, tak pod względem ideologicznym, jak i formalnym. Głównym problemem badawczym była konfrontacja analizy ikonograficznej z obowiązującymi w dyskursie naukowym teoriami dotyczącymi sztuki wojennej tego okresu, przede wszystkim odnoszącymi się do kwestii istnienia w tym okresie falangi hoplickiej.

Podstawę badań stanowiła analiza ponad 1500 zabytków greckiego malarstwa wazowego, w ramach której użyto interdyscyplinarnej metodologii opartej na semiotyce, teoriach Ernsta Gombricha, post-strukturalistycznej analizie obrazów i teorii archeologii. W jej ramach dokonano szczegółowej klasyfikacji scen w oparciu o typy schematów przedstawieniowych używanych do ich konstrukcji, a następnie sprawdzano zmiany znaków na osiach syntagmatycznej i paradygmatycznej analizowanych scen. Umożliwiło to stworzenie systemu obrazowania sfery wojny w malarstwie wazowym pozwalając zrozumieć tak percepcję tej sfery w greckich społecznościach jak i sposoby kodowania tego zjawiska przez twórców.

Uzyskane wyniki pozwoliły na zrewidowanie modelu rekonstrukcji greckiej sztuki wojennej w epoce archaicznej, potwierdzając teorie przeczące obecności falangi w tym okresie, jak również dowodząc historyczności takich elementów budowy scen jak tarcza beocka czy rydwan. Wykazano, że obrazowanie wojny jest spójne i jednorodne, dominuje w nim ideologia elit i dopiero wiek V p.n.e. przynosi gwałtowne zmiany w sposobie jej ukazywania, co może wiązać się z paralelnymi zmianami w percepcji i realiach rzemiosła wojennego w Grecji.

